

**UCHWAŁA NR VI/66/2024
RADY GMINY WĄGROWIEC**

z dnia 22 października 2024 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany na lata 2024-2031

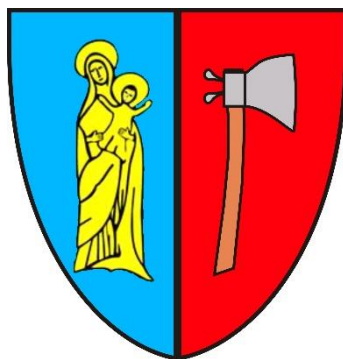
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) w związku z § 10 ust. 2 pkt. 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 501 z późn. zm.) oraz uchwałą Nr 2/2024 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Kaliszany z dnia 25 czerwca 2024 roku w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany Rada Gminy Wągrowiec uchwala, co następuje:

- § 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Kaliszany, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wągrowiec.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Piotr Kuźniarek

Załącznik
do Uchwały Nr VI/66/2024
Rady Gminy Wągrowiec
z dnia 22 października 2024 r.

Plan Odnowy Miejscowości

KALISZANY

2024 – 2031

Kaliszany 2024 r.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	3
I CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	
1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI.....	5
2. HISTORIA I OPIS MIEJSCOWOŚCI.....	6
3. LICZBA LUDNOŚCI.....	8
4. GOSPODARKA.....	8
II INWENTARYZACJA ZASOBÓW	
1. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	11
2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	12
2.1 POMOC SOCJALNA.....	12
2.2 OCHRONA ZDROWIA.....	13
2.3 OŚWIATA.....	13
2.4 KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	13
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	15
4. OBIEKTY I TERENY.....	17
5. OBSZAR O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW.....	19
6. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI.....	23
III OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI KALISZANY.....	27
IV PLAN RZECZOWO – FINANSOWY.....	31
V KALISZANY W OBIEKTYWIE.....	33
ZAKOŃCZENIE.....	37

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Kaliszany powstał przy współpracy:

- *Grupy Odnowy Miejscowości*
- *Rady Sołeckiej*
- *Mieszkańców wsi Kaliszany*
- *Urzędu Gminy Wągrowiec*

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Kaliszany jest dokumentem strategicznym, ma zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowany jest z inicjatywy i przy udziale mieszkańców. Plan określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości. Działania te pomogą rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane sobie cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania dzięki ich aktywności, oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Wągrowiec.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie przedsięwzięć oraz przeprowadzenie ich w sposób realny, dostępny, oczekiwany, popierany oraz wykonalny.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność, zapewni mieszkańcom godziwy standard i jakość życia, stając się wysoko zurbanizowaną, z bogatą ofertą kulturową, ale zachowująca zarazem swój wiejski charakter i kulturową specyfikę.

Decyzja o opracowaniu Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany podjęta została przez zebranie wiejskie w dniu 17 maja 2023 roku. W drodze głosowania weszła w życie Uchwała Nr 1/2023 w sprawie przystąpienia do opracowania Planu Odnowy miejscowości Kaliszany.

Liderem grupy została Pani Jadwiga Adamska, która przeprowadziła liczne rozmowy z mieszkańcami oraz rozdała ankiety, w których mieszkańcy zdiagnozowali aktualną sytuację miejscowości oraz przedstawili swoją wizję i oczekiwania dotyczące wyglądu wsi w przyszłości.

Pozyskane informacje stały się bazą do opracowania niniejszego dokumentu. Dzięki nim scharakteryzowano obecny stan miejscowości oraz wypracowano główne założenia i kierunki rozwoju. W celu poszerzenia kontekstu prac, uwzględnienia i skonfrontowania w tworzonym planie zamiarów gminy oraz potrzeb w zakresie rozwoju miejscowości wypracowane założenia i kierunki konsultowane były z Wójtem Gminy Wągrowiec.

W dniu 25.06.2024 r. wypracowana wizja rozwoju miejscowości przyjęła formę „Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany” – Zebranie wiejskie podjęło Uchwałę Nr 2/2024 w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany.

Przyjęty Plan Odnowy Miejscowości Kaliszany zatwierdzony został przez Radę Gminy Wągrowiec Uchwałą Nr VI/66/2024 w dniu 22 października 2024 roku.

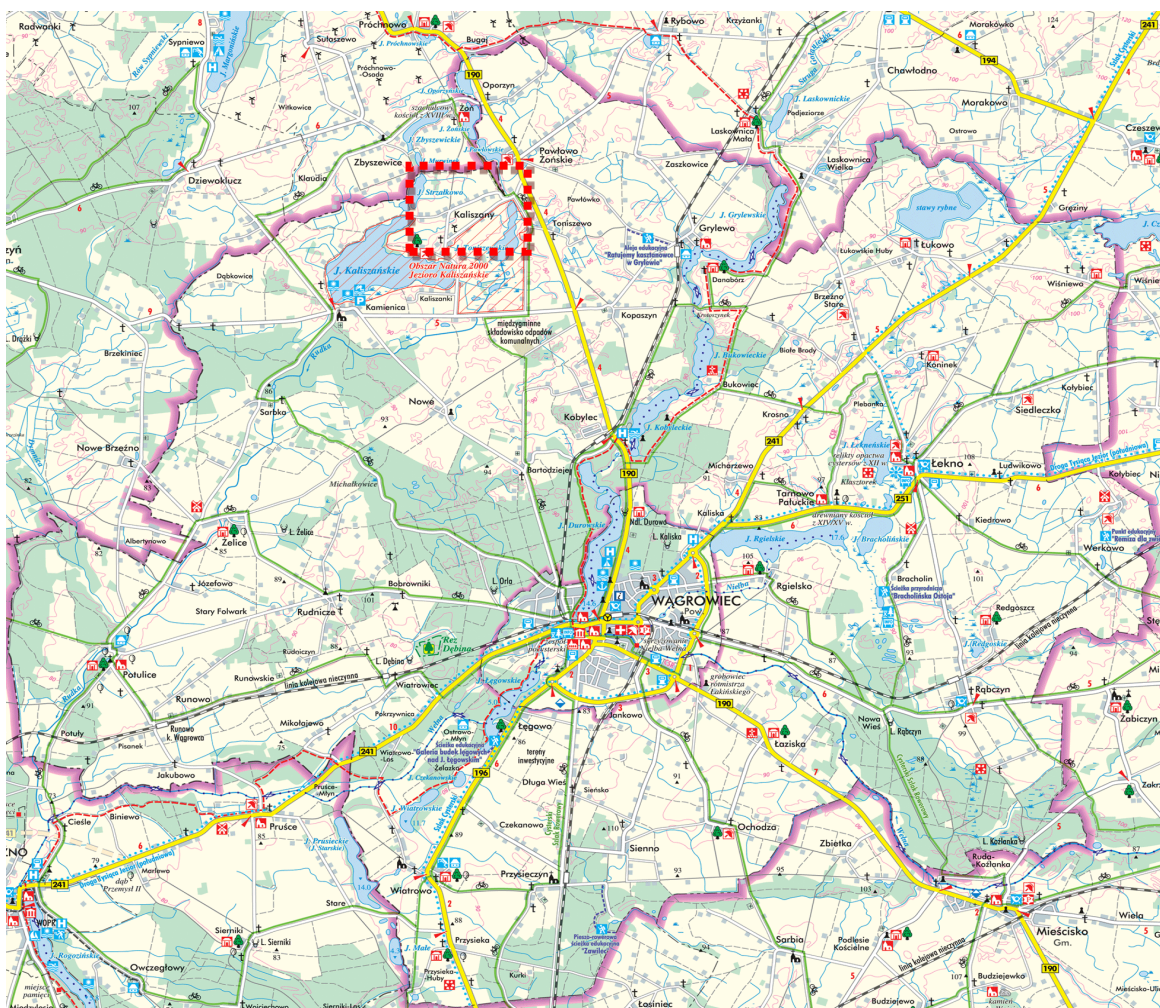
I CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

1. Położenie miejscowości

Miejscowość Kaliszany położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie wągrowieckim. Sołectwo Kaliszany to jedno z 43 sołectw Gminy Wągrowiec, stanowi je jedna miejscowość położona nad jeziorem Kaliszańskim, przy drodze wojewódzkiej Nr 190.

Sołectwo obejmuje obszar o powierzchni 5,62 km². Wieś zlokalizowana jest w północnej części Gminy Wągrowiec. Kaliszany graniczą od północy z Żoniem i Zbyszewicami gm. Margonin, od południa z Kamienicą i Nowym, od zachodu z jeziorem Kaliszańskim, a od wschodu z Pawłowem Żońskim i Toniszewem.

Mapa nr 1. Mapa Gminy Wągrowiec z uwzględnieniem położenia wsi Kaliszany

Źródło: <http://www.gminawagrowiec.pl/mapa.aspx>

2. Historia i opis miejscowości

Pierwsza wzmianka o miejscowości Kaliszany pochodzi z 1253 r., która mówi, że wieś przekazana została cystersom łekneńskim. Nazwa Kaliszany pochodzi od bagien i na przestrzeni lat ulegała ona zmianom. W 1253 r. występowała nazwa Calissani, w 1391 r. Kaliszani, w 1577 r. Kalyszany.

Od roku 1830 r. wieś należała do rządu pruskiego i włączona była do domeny w Wągrowcu. We wsi było 8 domów i 72 mieszkańców. Kaliszany kolonia miały 14 domów i 133 mieszkańców. Po roku 1846 wieś przeszła w ręce polskie. Część dziedziczna obejmowała 842 ha, natomiast część włościańska 324 ha. W 1864 r. w części dziedzicznej znajdowało się 18 domów, w tym 9 prywatnych, które zamieszkiwało 175 mieszkańców. Natomiast w części włościańskiej - 58 domów, w tym 19 prywatnych, które zamieszkiwało 209 osób. W 1878 r. Kaliszany były własnością Niezychowskich z Żelic. W 1881 r. w części włościańskiej było 20 domów i 182 mieszkańców, natomiast część dziedziczna miała 8 domów i 154 mieszkańców. W 1885 r. obszar wsi obejmował 4644 morgi. Z tego część włościańska zajmowała 1296 mórg, część dziedziczna 3368 mórg. W 1893 r. Kaliszany zajmowały 1166 ha obszaru. Z tego włościanie posiadali 324 ha. Część dziedziczna z 842 ha znajdowała się w rękach polskich.

W 1926 r. właścicielem majątku był Polak Zdzisław Ruebenbauer. Zajmowano się hodowlą bydła mlecznego. Na majątku była torfiarnia. Kopano torf, suszono i cięto na kawałki, które były materiałem opałowym. Po wykopaniu torfu powstawały stawy do hodowli ryb. Obecnie są tam łąki, zarośla i las, który jest siedliskiem dzików i lisów, mają tu swoje miejsce lęgowe kruki. Obszar majątku wynosił 599,3 ha, w tym 163 ha roli, 98,8 ha łąki i pastwiska, 169 ha nieużytki, 620 ha wody. Pod obszar dworski Kaliszany podlegał folwark Kaliszanki Jana Koniecznego. Obszar folwarku obejmował 101 ha, w tym 76 ha roli, 15 ha łąki i pastwisk, 5 ha nieużytki, 5 ha wody.

W 1940 r. właścicielem części dziedzicznej był Bolesław Niezychowski. Obszar majątku obejmował 842,21 ha, z tego 294,47 ha pola uprawne, 127,46 ha łąki, 78,86 ha pastwiska, 11,69 ha nieużytki, 329,81 ha wody.

Po wojnie wieś rozparcelowano. Utworzono 26 gospodarstw.

We wsi znajduje się park dworski pochodzący z II połowy XIX w. , wpisany do rejestru zabytków pod nr A-535. -W parku tym znajdował się pałac. Przez nikogo nie zamieszkały uległ zniszczeniu. Został rozebrany na początku lat siedemdziesiątych XX wieku. W parku pozostały tylko piwnice. Obecnie dawny park dworski jest w rękach prywatnych. Teren czterohektarowego parku został ogrodzony. Znajdują się tam drzewa – pomniki przyrody, aleja grabowa i kasztanowa i różnorodne bogactwo roślin i ptaków.

Fot. nr 1. Park dworski

Źródło: <https://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/8618/Kaliszany/>

Niedaleko parku znajduje się teren gminny, na którym zlokalizowany był budynek OSP. W 2014 r. mieszkańcy przy współpracy z Gminą Wągrowiec wyrównali teren przy OSP, zasiali trawę tworząc tym samym miejsce do organizacji uroczystości wiejskich. W 2019 roku dzięki środkom z budżetu Gminy Wągrowiec poprawie uległy również warunki lokalowe remizy OSP Kaliszany – pomieszczenia po budynku Kółka Rolniczego, przebudowano i wyremontowano na nowoczesny obiekt wraz z pomieszczeniami socjalnymi oraz wybrukowanym podjazdem przy świetlicy wiejskiej, z którego korzystają

obecnie członkowie OSP Kaliszany - 37 druhow (w tym 15 przeszkolonych) i 4 druhny. Ze względu na pandemię i obostrzenia w roku ukończenia budowy, uroczyste poświęcenie i symboliczne oddanie do użytku remizy OSP odbyło się w 28 marca 2020 roku. Uroczystość połączona była z obchodami 65-lecia istnienia OSP Kaliszany.

Fot. nr 2. Budynek OSP

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 3. Obchody 65- lecia OSP Kaliszany

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

We wsi znajduje się budynek, który został wybudowany w 1903 roku. Już przed I wojną światową mieściła się tu szkoła. W okresie międzywojennym była tutaj szkoła polska. Po II wojnie światowej również otwarto szkołę, która funkcjonowała do roku 1974. Obecnie w budynku szkolnym znajduje się świetlica wiejska, a dzieci z Kaliszan uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Pawłowie Żońskim. W obiekcie oprócz pomieszczenia świetlicy znajdowało się także mieszkanie prywatne, które w 2015 roku wykupione zostało przez Gminę Wągrowiec. Świetlica częściowo została wyremontowana – dach, sala główna, sanitariat oraz kuchnia. W 2018 roku wyremontowano pomieszczenia kotłowni i zmodernizowano instalację c.o., natomiast w 2022 roku z środków Programu Wielkopolska Odnowa Wsi doposażono świetlicę w nowe krzesła i stoły.

Fot. nr 4. Budynek świetlicy

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

W 2016 roku we wsi powstał plac zabaw w ramach projektu pn.: „Budowa placu zabaw wraz z elementami małej architektury przy świetlicy wiejskiej w Kaliszanych”, który uzyskał dofinansowanie w konkursie „Pięknieje wielkopolska wieś” organizowanym w ramach „Programu Wielkopolskiej Odnowy Wsi 2013-2020”.

W ramach w/w zadania wykonano:

- Murki z cegły licówki wraz z siedziskami drewnianymi;
- Nawierzchnię utwardzoną pieszą;
- Nawierzchnię piaskową placu zabaw;
- Ogrodzenie wraz z furtką dwu skrzydłową;
- Zamontowano urządzenia zabawowe: karuzelę, huśtawkę bocianie gniazdo, huśtawkę wagową, bujak, zestaw zabawowy – wieża kwadratowa z daszkiem, zjeżdżalnia, pomost z barierami, most linowy, trap wejściowy;
- Zamontowani kosz na śmieci: 1 szt. oraz stojak na rowery: 1 szt.

• **Fot. nr 5. Plac zabaw**

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

W miejscowości znajdują się dawna kuźnia u Pana Niedbalskiego, 3 przystanki autobusowe i 3 krzyże przydrożne. Zniszczony wiatrak stoi u Pana Hieronima Lewandowskiego. Wiatrak ten nazywany jest koźlakiem, ze względu na specjalną podstawę wykonaną z drewna. Wiatrak koźłowy to najstarszy typ wiatraka europejskiego. **Gniazdo bociana znajduje się w gospodarstwie Pana Hieronima Jaręby.**

Fot. nr 4. Kuźnia, wiatrak

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

3. Liczba ludności

Liczba mieszkańców Kaliszany wg stanu na dzień 17.04.2023 r. wynosiła 239 osób, w tym: 125 kobiety i 114 mężczyzn. Dzieci i młodzież do lat 18 stanowią 29 % mieszkańców, osoby w wieku produkcyjnym 56 %, a 15 % to osoby powyżej 60 roku życia. Struktura wiekowa ludności została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela nr 1. Liczba ludności wsi Kaliszany

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
do 18 lat	49	20	69

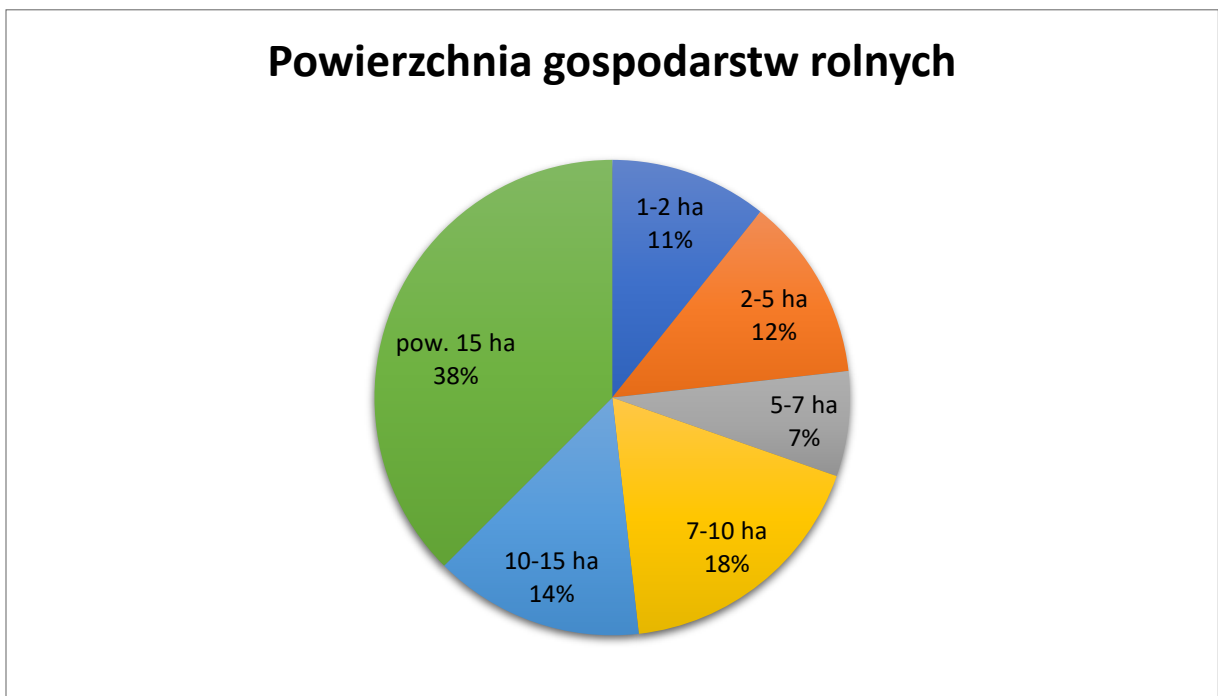
19 – 60 lat	52	81	133
powyżej 60 lat	24	13	37
Ogółem	125	114	239

Źródło: Ewidencja ludności Urząd Gminy Wągrowiec

4. Gospodarka

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo, które opiera się na rodzinnych gospodarstwach rolnych. We wsi funkcjonuje ich 56, a 38 % z nich to gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha. Głównymi uprawami są zboża, rzepak, buraki cukrowe, ziemniaki skrobiowe i kukurydza. Rolnicy hodują głównie trzodę chlewną, bydło i drób.

Wykres nr 1. Powierzchnia gospodarstw rolnych w Kaliszanych

Źródło: Referat finansowy Urząd Gminy Wągrowiec

Pozostali mieszkańcy Kaliszan znajdują zatrudnienie w firmach prywatnych i przedsiębiorstwach poza miejscem zamieszkania, bądź też sami prowadzą działalność gospodarczą. W większości istniejące działalności mają charakter firm rodzinnych, nie zatrudniających pracowników.

W Kaliszanach prowadzone są następujące działalności gospodarcze:

- SŁAWOMIR DANIELEWICZ GOSPODARSTWO USŁUGOWE,
- ZBIGNIEW DANIELEWICZ USŁUGI STOLARSKO-CIESIELSKIE,
- EWA KOWALEWSKA AUTO-TRAK,
- „PRZEMKO” PRZEMYSŁAW SZPEJER,
- „HELTED” KLAUDIA NIEDBALSKA,
- KAROL GZIKOWSKI CHŁODNICTWO KLIMATYZACJA KLIM-KARL,
- HENRYK TONDEL PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE HENTON,
- GRUPA WOŻNY GRAŻYNA WOŻNA¹.

II INWENTARYZACJA ZASOBÓW

Analizę zasobów przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji i opracowań zgromadzonych i udostępnionych przez Urząd Gminy w Wągrowcu.

Zasoby miejscowości to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, obiekty i tereny, ludzi organizacje społeczne, infrastrukturę społeczną i infrastrukturę techniczną.

Fot. nr 3. Kaliszany

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

¹ Dane z Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej na dzień 05.06.2023 r.

1. Zasoby przyrodnicze

Największym atutem miejscowości jest jej położenie nad jeziorem Kaliszańskim. Otoczone wąskim pasem trzciny jezioro Kaliszańskie, leżące w owalnej morenie dennej typu wytopiskowego, charakteryzuje się niskimi, bezleśnymi brzegami. Od strony Północnej połączone z jeziorem Strzałkowskim i jeziorem Toniszewskim. Jezioro Kaliszańskie znane jest z doskonałych warunków do żeglarstwa i windsurfingu. W czystej wodzie widać szeroką przybrzeżną płyciznę i zaczynającą się nieco dalej głębię, co zapewnia bardzo dobre warunki do łowienia ryb. Przez szereg lat nad jeziorem w Kaliszankach rozciągała się piaszczysta plaża, która corocznie przyciągała setki plażowiczów. Na plaży znajdowało się boisko do piłki siatkowej, a nieopodal plaży działały dwa punkty gastronomiczne. Jednakże w związku z podniesieniem poziomu wody w jeziorze, plaża ta została zalana. W kolejnych latach woda cofnęła się, jednakże teren plaży pokrył się trzcina i chaszczami i aktualnie jest tak zarośnięty, że praktycznie nie ma dostępu do wody.

Kaliszany, tak jak i cała gmina Wągrowiec, stwarza wspaniałe warunki do uprawiania turystyki weekendowej, zarówno dla osób spędzających czas aktywnie, jak i szukających spokoju i wytchnienia wśród pięknej przyrody. Czyste i naturalne środowisko, brak przemysłu może być atutem, który w przyszłości można wykorzystać na potrzeby rozwoju agroturystyki, aktywnej turystyki, a także produkcji ekologicznej.

Fot. nr 4. Jezioro Kaliszańskie

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

2. Infrastruktura społeczna

2.1 Pomoc socjalna

Z uwagi na dominujące problemy w środowisku, takie jak niepełnosprawność, długotrwała choroba i bezrobocie, mieszkańcy zmuszeni są także korzystać z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu.

Zgodnie z informacją udzieloną przez GOPS rodziny korzystają głównie z pomocy w formie zasiłków rodzinnych – 13 rodzin oraz pomocy rzeczowej i finansowej – 3 rodziny. Ponadto stosowana jest praca socjalna polegająca przede wszystkim na motywowaniu do zwiększenia aktywności zawodowej, łagodzeniu konfliktów rodzinnych oraz poradach indywidualnych – 3 rodziny. W jednym środowisku świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze i opieka wytchnieniowa. Jedna osoba, za którą gmina Wągrowiec ponosi częściową odpłatność, przebywa w Domu Pomocy Społecznej w Srebrnej Górze,.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej widzi rozwiązanie tych problemów w konieczności rozwoju społeczności lokalnej oraz wzmocnienia więzi społecznych w tej miejscowości.

2.2 Ochrona zdrowia

Kaliszany ze względu na bliskość miasta Wągrowca nie posiada własnego Ośrodka Zdrowia. Mieszkańcy mogą korzystać z pomocy specjalistów przyjmujących w Ośrodku Zdrowia w Wągrowcu. Tam też znajdują lekarzy specjalistów, a przede wszystkim lekarzy rodzinnych i pediatrów. Pomocy doraźnej mieszkańcom udziela Szpital Powiatowy w Wągrowcu.

2.3 Oświata

Na terenie miejscowości nie ma szkoły podstawowej. Dzieci uczęszczają do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Pawłowie Żońskim, do której dowożone są autobusem szkolnym. Bliskość miasta Wągrowca oraz dobrze skoordynowany system dowożenia dzieci nie stanowią większej bariery edukacyjnej. Na szczeblu ponadpodstawowym młodzież kształci się w powiecie wągrowieckim – począwszy od liceów ogólnokształcących, przez licea profilowane, technika, aż do szkół zawodowych. Po uzyskaniu matury młodzi ludzie podejmują pracę i studia w systemie zaocznym lub dziennym w Poznaniu, Pile lub Bydgoszczy.

2.4 Kapitał społeczny

We wsi prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego, Ochotnicza Straż Pożarna oraz Kółko Rolnicze.

Koło Gospodyń Wiejskich w Kaliszanach powstało w 1966 roku. Pierwszą przewodniczącą Koła była Pani Teresa Rusiewicz, której kadencja trwała do 1976 roku. Jej następczynią na okres jednego roku została Pani Irena Michalczyk. W roku 1977 funkcję przewodniczącej objęła Pani Jadwiga Adamska i pełniła ją przez 15 lat. W latach 90 zawieszono działalność Koła. Po 16 latach Koło Gospodyń Wiejskich zostało reaktywowane. Pomysł narodził się spontanicznie podczas organizacji dożynek i był wynikiem potrzeby wspólnego działania. W październiku 2008 r. odbyło się zebranie założycielskie. Wybrano władze, a przewodniczącą została Pani Janina Kolińska.

Kolejny raz Koło Gospodyń Wiejskich zawiązało się w dniu 29 kwietnia 2022 r. Przewodniczącą została Pani Magdalena Włodarska. W maju 2022 roku Koło Gospodyń Wiejskich w Kaliszanach zostało wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Obecnie Koło zrzesza **34 panie**. Członkinie posiadają oryginalne stroje pałuckie oraz wielkie umiejętności kulinarne. **Corocznie przez okres 6 lat otrzymywały wyróżnienie za najlepsze stoisko dożynkowe. A podczas Festiwalu Smaku otrzymały wyróżnienie za najlepsze wyroby piekarskie i cukiernicze oraz najlepsze danie główne.** Wraz ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego przygotowały potrawy do folderu „Ocalić od zapomnienia”. Członkinie Koła bardzo aktywnie spędzają czas organizując wycieczki, wyjazdy do kina, na basen. Organizują wieczorki, zabawy, pokazy taneczne „Słowianki”, występy artystyczne itp. Działając wspólnie i bezinteresownie tworzą i wpisują się w historię swojej miejscowości.

Drugim prężnie działającym na terenie wsi organem jest Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego. Powołanie do życia tego Stowarzyszenia należy do tych inicjatyw społecznych, których powstanie ma charakter „oddolny”, to znaczy: wywołanych wewnętrzną potrzebą lokalnej społeczności. Najważniejszym czynnikiem w tym zakresie było poczucie wspólnoty zamieszkiwania nad największym i zdaniem wielu, najpiękniejszym jeziorem w regionie. Drugim ważnym czynnikiem zawiązania Stowarzyszenia była potrzeba wsparcia coraz prężniej działającego Koła Gospodyń Wiejskich. Pod koniec roku 2009 odbyły się spotkania mieszkańców w celu stworzenia zarysu tej inicjatywy, a już w kwietniu 2010 Stowarzyszenie zostało zarejestrowane. Celem Stowarzyszenia jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju i promocji rejonu Jeziora Kaliszańskiego i wsi Kaliszany oraz wspieranie społecznej aktywności mieszkańców. W ciągu kilkuletniej działalności Stowarzyszenie podejmowało wiele inicjatyw

aktywizujących lokalną społeczność. Wspólnie z KGW organizowało różne imprezy, jak Dożynki, Dzień Dziecka i inne, brało udział w akcjach proekologicznych, np. „Sprzątanie Jeziora”, wspierało inicjatywę odtworzenia regionalnych strojów ludowych, zabiegało o kultywowanie tradycji, promowało zdrowy tryb życia i aktywne formy spędzania czasu wolnego. Na realizację swoich inicjatyw Stowarzyszenie pozyskuje środki zewnętrzne. I tak:

W 2013 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: „Festyn rekreacyjno-sportowy Kaliszany 2013 z okazji Dnia Dziecka”. Otrzymało dotację w wysokości 4000,00 zł.

W 2014 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: „Festyn rekreacyjno-sportowy Kaliszany 2014 z okazji Dnia Dziecka”. Otrzymało dotację w wysokości 2000,00 zł.

W 2014 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: „Pałuki–nasza mała ojczyzna – wykonanie strojów pałuckich”. Otrzymało dotację w wysokości 7 114,50 zł.

W 2015 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: Festyn rekreacyjno-sportowy Kaliszany 2015 z okazji Dnia dziecka. Otrzymało dotację w wysokości 700,00 zł.

W 2015 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: „Festyn rekreacyjno-sportowy Święto Mleka”. Otrzymało dotację w wysokości 3 500,00 zł.

W 2015 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: „Ocalić od zapomnienia”. Otrzymało dotację w wysokości 5 000,00 zł.

W 2015 r. Stowarzyszenie złożyło wniosek do Urzędu Gminy Wągrowiec o przyznanie dotacji na realizację zadania publicznego pn.: „Turniej sportowy wsi”. Otrzymało dotację w wysokości 1 000,00 zł.

Najważniejsze cele, jakie stawia sobie Stowarzyszenie w perspektywie kilku lat, to wsparcie działań na rzecz rozbudowy centrum wsi – dawnej szkoły w Kaliszanych, wyznaczenie i adaptacja odcinka plaży nad jeziorem na potrzeby mieszkańców i stowarzyszenia oraz szeroko rozumiana praca integrująca lokalną społeczność

Fot. nr 5.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 6.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Część mieszkańców miejscowości Kaliszany jest zaangażowana w działania dotyczące rozwoju wsi oraz troszczy się o podniesienie atrakcyjności miejscowości. Pozostali są mniej aktywni, jednakże w przypadku akcji społecznych, kiedy zostaną zachęceni i zmotywowani wszyscy potrafią się zintegrować, zapomnieć o istniejących konfliktach i razem aktywnie wspierać działania mające na celu uatrakcyjnienie swojej miejscowości pod każdym względem. Przykładem mogą być prace społeczne przy poszerzaniu pobocza drogi powiatowej w 2011 i w 2013 roku, a także prace związane z utwardzeniem dróg gminnych w 2012 roku.

Mieszkańcy wytyczyli cele rozwoju wsi oraz posiadają wizję realizacji tych celów. Dorośli mieszkańcy chcą podtrzymywać i pielęgnować bogate tradycje i lokalną kulturę. Młodzieży także nie brakuje pomysłów na ożywienie otoczenia i na atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. W czasie wolnym od nauki młodzież często spotyka się w budynku pełniącym funkcję świetlicy i na boisku sportowym.

Fot. nr 7.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

3. Infrastruktura techniczna

Połączenia komunikacyjne między Kaliszanami, a Wągrowcem obsługiwane są przez PKS i odbywają się tylko w dni nauki szkolnej - w celu dowiezienia dzieci do szkół.

Przez wieś przebiega droga powiatowa oraz drogi gminne. W 2008 r. Gmina Wągrowiec wykonała przebudowę jednej z dróg gminnych. Przebudowany został odcinek o długości 820 m prowadzący od P. Niedbalskiej w kierunku jeziora. Pozostałe drogi gminne i powiatowa wymagają remontu.

Fot. nr 8. Przystanek autobusowy w Kaliszanach

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Mieszkańcy nie mają problemów z dostępem do sieci telefonicznej. Zasięg telefonii komórkowej jest także dość dobry. W ostatnich latach duża część mieszkańców w celu zmniejszenia kosztów usług telefonicznych zrezygnowała z telefonu stacjonarnego na rzecz telefonu komórkowego. Dostęp do szerokopasmowego internetu jest również zadowalający.

Większość domów ogrzewana jest piecami na paliwo stałe (węgiel, drewno). Niektóre nowo wybudowane budynki ogrzewane są gazem propan – butan. Ze względu na brak sieci gazowej nie ma możliwości ogrzewania domów gazem ziemnym.

Cała miejscowość zaopatrywana jest w wodę z ujęcia w Kaliszanach. Sieć wodociągową obsługuje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wągrowcu.

Na terenie miejscowości nie ma sieci kanalizacji sanitarnej. Mieszkańcy posiadają własne przydomowe zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gospodarka odpadami opiera się na REGULAMINIE UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE GMINY WĄGROWIEC. Tak jak na terenie całej gminy, również w Kaliszanach prowadzona jest segregacja odpadów komunalnych. Obecnie prowadzi ją ponad 80% mieszkańców. Segregacja prowadzona jest systemem workowym. Odpady komunalne oraz surowce wtórne odbierane są od mieszkańców zgodnie z harmonogramem.

4. Obiekty i tereny

W Kaliszanach znajdują się, obecnie nie wykorzystywane, obiekty i tereny, których zagospodarowanie przyczyni się do pobudzenia aktywności i rozwoju zainteresowań mieszkańców wsi. Należą do nich:

-

Wizja zagospodarowania wyżej wymienionych obiektów została szerzej omówiona w kolejnym punkcie.

5. Obszar o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców

Obszary o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców wskazują miejsce realizacji operacji związanych z kształtowaniem terenów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne.

Mapa nr 2. Mapa wsi Kaliszany z uwzględnieniem obszarów o szczególnym znaczeniu

Źródło: Google Maps

W miejscowości Kaliszany można wyróżnić obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb społecznych. Obszar ten zaznaczono na mapie nr 2.

Pierwszy teren to miejsce, gdzie znajduje się

Fot. nr 9.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Centrum życia społecznego w Kaliszanach pełni świetlica wiejska. W świetlicy znajduje się sala główna, kuchnia oraz sanitariat. W związku z dokonaniem zakupu mieszkania prywatnego, które mieściło się w obiekcie, koniecznym jest wykonanie zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń na cele publiczne wraz z adaptacją poddasza na cele mieszkaniowe. Świetlica jest częściowo wyremontowana. Teren wokół świetlicy wiejskiej jest niezagospodarowany.

Wspólnym celem mieszkańców oraz władz Gminy Wągrowiec jest stworzenie centrum kulturalno – sportowego na miarę XXI w., dzięki któremu moglibyśmy zaoferować mieszkańcom nowoczesne i bezpieczne miejsca do zabawy i nauki. Niezbędna jest zatem budowa nowych obiektów rekreacyjno – sportowych. W ramach tego projektu planujemy wykonać:

- modernizację świetlicy wiejskiej

- plac zabaw dla dzieci wraz z elementami małej architektury przy świetlicy wiejskiej w Kaliszanych. W ramach zadania wykonane zostaną:
 - elementy placu zabaw: zestaw zabawowy, huśtawka pojedyncza, 3 bujaki sprężynowe, huśtawka wagowa oraz karuzela;
 - ogrodzenie;
 - utwardzenie terenu;
 - murek z cegły;
 - pergole drewniane;
 - kwietniki z opornika;
 - zlokalizowany zostanie śmietnik;
 - zlokalizowany zostanie stojak na rowery.

Środki na realizację zadania Gmina Wągrowiec planuje pozyskać w ramach Konkursu „Pięknieje Wielkopolska Wieś” organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

- siłownię zewnętrzną
- boisko sportowe
- boisko do stretballa
- siłownię zewnętrzną
- budowa remizy strażackiej OSP
- zagospodarowanie terenu przy jeziorze kaliszańskim
- przeniesienie i renowacja wiatraka zwanego Koźlakiem

2. Obszar rozwoju proekologicznego wsi

Naszym koronnym celem jest również dbałość o nasze środowisko, bowiem z nim ściśle związane jest nasze życie codzienne. Szacunek i dbałość o środowisko naturalne, z którego zasobów czerpiemy, to nasze priorytety, z nim bowiem ściśle jest związane nasze życie. Chcemy, by czyste powietrze i woda służyły następnym pokoleniom. Dlatego nieustannie poszukujemy rozwiązań najbardziej przyjaznych środowisku. W związku z tym jednym z naszych celów jest:

- poprawa gospodarki ściekowej miejscowości Kaliszany
Biorąc pod uwagę położenie wsi, należy stwierdzić, iż doprowadzenie kanalizacji byłoby zbyt kosztowne. W związku z tym alternatywą byłaby budowa przydomowych oczyszczalni ścieków ze wsparciem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub innych,

- dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych.

3. Obszar rozwoju infrastruktury technicznej

Obszar infrastruktury technicznej ma decydujące znaczenie dla powodzenia programów rozwoju obszarów wiejskich. Od poziomu rozwoju infrastruktury technicznej zależy, jak będzie rozwijała się lokalna gospodarka i jak będą zaspokajane potrzeby społeczne mieszkańców. W tym obszarze widzimy potrzebę realizacji:

- remont drogi powiatowej wraz z budową ścieżki rowerowej
Jest to zadanie niezbędne do polepszenia bezpieczeństwa ruchu dla mieszkańców, a szczególności dla dzieci
- modernizacja dróg gminnych, w tym drogi gminnej Kaliszany-Żoń
To działanie ma zapewnić dobre połączenia komunikacyjne dla wszystkich mieszkańców Kaliszany.
- Remont drogi wojewódzkiej wraz z budową ścieżki rowerowej
- Rozbudowa oświetlenia ulicznego we wsi, w tym oświetlenia solarnego

4. Obszar aktywizacji gospodarczej mieszkańców

Trudna sytuacja na rynku pracy, duże bezrobocie należą do ważnych problemów społecznych i gospodarczych wsi. Dlatego też należy wesprzeć obszar inicjatyw gospodarczych, aby generować nowe miejsca pracy. Przyczyni się to do poprawy jakości życia mieszkańców i ograniczy emigrację zarobkową młodych ludzi. Nasz pomysł na rozwój w tym obszarze to:

- Tworzenie gospodarstw agroturystycznych
- Promocja lokalnych produktów
- Informowanie i zachęcanie do tworzenia nowych miejsc pracy stanowiących alternatywne źródła dochodów dla gospodarstw rolnych, z wykorzystaniem programów i środków z Unii Europejskiej.

Mamy nadzieję, że dzięki wszystkim tym działaniom następne pokolenia będą chciały wychowywać i kształcić swoje dzieci właśnie tutaj, czerpiąc z postępu cywilizacyjnego i doceniając uroki spokojnego sielskiego życia wśród natury.

Pobudzenie aktywności mieszkańców w kierunku podejmowania działań wspierających rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny oraz działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia miejscowości Kaliszany będzie warunkiem koniecznym dla realizacji priorytetów niniejszego planu.

Ingerencja w w/w obszary życia społeczności Sołectwa Kaliszany wymagać będzie systematycznych nakładów budżetu Gminy Wągrowiec. Uszczegółowienie wymienionych do realizacji zadań następować będzie corocznie uchwałami Rady Gminy w ramach budżetu gminy. Pełny zakres zaplanowanych do realizacji zadań możliwy będzie w sytuacji pozyskania przez Gminę Wągrowiec oraz inne zainteresowane podmioty środków zewnętrznych, krajowych bądź zagranicznych.

Fot. nr 10.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 11. Budynek świetlicy wiejskiej w Kaliszanach

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Tempo realizacji zadań możliwe będzie wówczas, gdy Gmina Wągrowiec oraz inne zainteresowane podmioty zabiegając o wsparcie otrzymają fundusze w formie dotacji ze środków pomocowych w tym pochodzących z funduszy unijnych na realizację poszczególnych zadań.

6. Analiza zasobów miejscowości

Tabela nr 2. Diagnoza aktualnej sytuacji miejscowości Kaliszany na podstawie ankiet

Analiza zasobów miejscowości. Jacy jesteśmy? Jaka jest nasza wieś?	
Co ją wyróżnia?	<p>Położenie nad malowniczym Jeziorem Kaliszańskim. Prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego, Ochotnicza Straż Pożarna oraz Kółko Rolnicze. Mieszkańcy dobrze zorganizowani, chętnie uczestniczący w życiu społecznym. Czyste i zadbane gospodarstwa. Dobre połączenia komunikacyjne – droga gminna oraz powiatowa oraz nieopodal droga wojewódzka nr 192.</p>
Jakie pełni funkcje?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spełnia funkcję mieszkaniową, 2. Spełnia funkcję rolniczą, 3. Spełnia funkcję gospodarczą.
Kim są mieszkańcy?	<p>W dużej mierze są to rolnicy, którzy z pokolenia na pokolenie zajmują się uprawą pól oraz chowem i hodowlą zwierząt oraz osoby pracujące poza miejscem zamieszkania (Wągrowiec,</p>

<p>Co daje utrzymanie?</p>	<p>Poznań i okolice) w żaden sposób nie związane z pracą w gospodarstwie. Częścią mieszkańców Kaliszany są też emeryci i renciści oraz dzieci i młodzież.</p> <p>Głównym źródłem utrzymania jest praca we własnym gospodarstwie rolnym, własna działalność gospodarcza oraz praca w różnego rodzaju zakładach pracy znajdujących się poza nią - w Wągrowcu, Poznaniu i okolicach. Dodatkowym dochodem w gospodarstwach domowych jest renta bądź emerytura członka rodziny.</p>
<p>Jak zorganizowani są mieszkańcy?</p>	<p>Mieszkańcy zorganizowani są na poziomie sołectwa Kaliszany. Podstawowymi komórkami organizacyjnymi są Sołtys i Rada Sołecka, Grupa Odnowy Miejscowości, Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego, Ochotnicza Straż Pożarna oraz Kółko Rolnicze.</p>
<p>W jaki sposób rozwiązują problemy?</p>	<p>Problemy pojawiające się na terenie wsi rozwiązywane są przez Sołtysa, Radę Sołecką, w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów w tym gronie są one zgłaszane do Urzędu Gminy. Ponadto co najmniej raz w roku, a zawsze według potrzeb mieszkańców jest zwoływane zebranie wiejskie na którym mieszkańcy mają bezpośrednią możliwość zadawania pytań oraz poruszania nurtujących ich spraw Radnym Gminy oraz innym zaproszonym gościom.</p>
<p>Jak wygląda nasza wieś?</p>	<p>Wieś położona nad malowniczym Jezioro Kaliszańskim – co jest jej największym atutem, nieopodal Jezior: Toniszewskiego, Strzałkowskiego, Pawłowskiego. Wyróżnia się estetyką dzięki staranności jej mieszkańców. Mieszkańcy we własnym zakresie utrzymują porządek na terenie wsi. W większości obejścia są czyste i zadbane. Niewątpliwym atutem w wizerunku wsi jest zabytkowy budynek, w którym znajduje się świetlica wiejska. Budynek został częściowo wyremontowany – dach, sala, sanitariaty oraz kuchnia. Jednakże po dokonaniu zakupu przez Gminę Wągrowiec mieszkania prywatnego znajdującego się w obiekcie, wymaga on nakładów finansowych związanych z zmianą sposobu użytkowania na cele publiczne oraz adaptację poddasza na cele mieszkaniowe. Teren wokół świetlicy jest niezagospodarowany. W miejscowości brak placu zabaw, nie ma także boiska sportowego. W miejscowości znajduje się obiekt OSP, który jest w złym stanie technicznym. Brak dojścia do jeziora – zarośnięta i niezagospodarowana plaża. Drogi gminne i powiatowa wymagają nakładów finansowych.</p>
<p>Jakie tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?</p>	<p>Prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego, Ochotnicza Straż Pożarna, Kółko Rolnicze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zawody organizowane przez OSP; • Uroczystość „Dzień Dziecka”; • Uroczystość „Dzień Matki”;

	<ul style="list-style-type: none"> • Uroczystość „Dzień Babci i Dziadka”; • Uroczystość z okazji „Dnia Kobiet” • Uroczystość „Święto Mleka”; • Udział w dożynkach gminnych; • Udział w dożynkach kościelnych; • Organizacja dożynek wiejskich; • Przygotowanie stroików świątecznych; • Wiele innych uroczystości.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	<p>Mieszkańcy wsi przywiązują dużą wagę do utrzymania czystości i porządku, w związku z czym większość obejść i mieszkań jest estetyczna i zadbana.</p> <p>Zabudowa jednorodzinna z budynkami gospodarczymi</p>
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<p>Ze względu na brak zakładów przemysłowych, środowisko jest czyste i nieskażone – tradycyjny obraz polskiej wsi. Większość mieszkańców prowadzi segregację odpadów komunalnych. Niestety we wsi nie ma kanalizacji sanitarnej i wieś nie jest zgazyfikowana.</p>
Jakie jest rolnictwo?	<p>Rolnictwo jest dobrze rozwinięte głównie indywidualne nastawione na uprawę zbóż, roślin okopowych oraz chów i hodowlę zwierząt. Rolnictwo w większości jest zmodernizowane i zmechanizowane.</p>
Jakie są powiązania komunikacyjne?	<p>Słabe połączenia komunikacyjne - mała ilość połączeń PKS. Przez wieś przebiega droga powiatowa oraz drogi gminne. Miejscowość położona nieopodal drogi wojewódzkiej Nr 192.</p>
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<p>W miejscowości brak infrastruktury poświęconej dzieciom. Nie ma placu zabaw i boiska sportowego. Teren przy jeziorze niezagospodarowany z ograniczonym dostępem do wody. Czas dzieciom urozmaicają rodzice, którzy organizują dla swych pociech zajęcia w budynku świetlicy wiejskiej tj.: zajęcia z przygotowania stroików świątecznych, pieczenia pierników, spotkanie z gwiazdorem, nauka gotowania „Master Chef”, zabawy z różnych okazji, przygotowanie stroików jesiennych.</p>

Źródło: Analiza zebranych ankiet.

Tabela nr 3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości Kaliszany

RODZAJ ZASOBU		BRAK ZASOBU	ZNACZENIE ZASOBU DLA WSI		
			MAŁE	ŚREDNIE	DUŻE
1		2	3	4	5
Środowisko przyrodnicze	Walory krajobrazowe: Położenie nad malowniczym Jeziorem Kliszańskim, nieopodal Jeziora Toniszewskiego, Strzałkowskiego, Pawłowskiego				X
	Walory przyrodnicze: W ekosystemach wodnych obszaru Jezioro Kaliszańskie odnotowano aż 11 gatunków zagrożonych ramienic, w tym 3 z nich podlegają ochronie prawnej. Między innymi występuje tu bardzo liczna populacja ramienicy grzywiastej, która jest niezwykle rzadko spotykana w Polsce. Ostoja ma więc bardzo duże znaczenie w skali ponadregionalnej dla zachowania siedlisk łąk ramienicowych. Obszar jest również ważną ostoją dla ptaków wodno-błotnych lęgowych, jak i migrujących. Występują tu: żuraw, łabędź niemy, gęś gęgawa, bąk,				X

<p>bocian biały, kaczka krzyżówka, łyska, błotniak stawowy.</p> <p>Brak w otoczeniu dużych przedsiębiorstw i oddalenie od głównych tras ruchu drogowego powoduje, że Kaliszany mogą cieszyć się czystym powietrzem i ciszą.</p>				
<p>Wody powierzchniowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jezioro Kaliszańskie jedno z największych jezior północnej Wielkopolski. W dolinie rzeki dominują zbiorowiska szuwarowe, rzadziej łąki zmiennowilgotne i wierzbowiska. Obszar położony jest na Pojezierzu Chodzieskim, ok. 9,5 km na północny-zachód od Wągrowca, znajdującego się w gminie Wągrowiec, w powiecie wągrowieckim. ▪ Jezioro Pawłowskie stanowi niewielki zbiornik – 40 ha, położony w kotlinie pomiędzy Margoninem, a Wągrowcem; ▪ Jezioro Toniszewskie; ▪ Jezioro Strzałkowskie. 				X
<p>Gleby – ha fizyczne</p> <p>Grunty orne – 667,6250 ha</p> <p>Grunty pod rowami (łąki i pastwiska) – 1,0370 ha</p> <p>Grunty pod rowami (użytki rolne) – 1,5026 ha</p> <p>Grunty pod stawami – 0,3655 ha</p> <p>Grunty rolne zabudowane (łąki i pastwiska) – 0,00</p> <p>Grunty rolne (użytki rolne) – 15,2858 ha</p> <p>Grunty zadrzewione i zakrzewione (łąki i pastwiska) – 0,8723 ha</p>			X	

	<p>Grunty zadrzewione i zakrzewione (użytki rolne) – 1,0100 ha</p> <p>Rowy, nieużytki i inne – 1,0050</p> <p>Sady – 2,5475 ha</p> <p>Użytki zielone – 132,3446</p>				
Środowisko kulturowe	<p>Walory kultury wiejskiej i osobliwości</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trzy przydrożne krzyże 		X		
	<p>Walory zagospodarowania przestrzennego</p>			X	
	<p>Zabytki (obiekty wpisane do ewidencji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkoła, dom nr 34, rok budowy 1906; • Dom nr 14, rok ok. 1900; • Dom nr 22 rok ok. 1930; • Dom nr 40, początek XX w.; • Dom Nr 49, rok ok. 1900; • Park dworski, II połowa XIX w. 			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne	<p>Miejsca i przedmioty kultu religijnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 Krzyże, 		X		
	<p>Święta, odpusty, pielgrzymki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W kościele parafialnym Pw. Św. Marcina w Żoniu – dożynki, odpust. • wykonało stroje Pałuckie 				X
	<p>Tradycje, obrzędy, gwara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultywowanie tradycji religijnych, • Dożynki, • Hołdowanie starym tradycjom tj. udział w dożynkach i tworzenie nowych tj. organizowanie dnia dziecka, dnia kobiet i innych uroczystości • Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego wydało folder „Tradycyjne 				X

	Pałuckie Potrawy” oraz wykonało stroje pałuckie				
	Legendy, podania i fakty historyczne: <ul style="list-style-type: none"> • G. Patro „<i>Legendy i podania powiatu wągrowieckiego</i>”, • Legendy lokalne przekazywane ustnie z pokolenia na pokolenie 			X	
	Ważne postacie historyczne: właściciele majątku	X			
Obiekty i tereny	Działki pod zabudowę mieszkaniową		X		
	Działki pod zabudowę usługową i przemysł		X		
	Tradycyjne obiekty gospodarcze wsi (spichlerze, kuźnie, młyny) – <ul style="list-style-type: none"> • wiatrak 		X		
	Place i miejsca publicznych spotkań <ul style="list-style-type: none"> • świetlica wiejska • teren przy remizie OSP 				X
Gospodarka, rolnictwo	Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	X			
	Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
Sąsiedzi i przyjezdni	Korzystne atrakcyjne sąsiedztwo <ul style="list-style-type: none"> • Miasto Powiatowe Wągrowiec • Gmina Margonin 		X		
	Ruch tranzytowy		X		
	Przyjezdni stali i sezonowi			X	

Instytucje	Świetlica				X
Ludzie organizacje społeczne	OSP				X
	KGW				X
	Rada Sołecka				X
	Spółki melioracyjne				X
	Darczyńcy, sponsorzy <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejscowi przedsiębiorcy 		X		

III OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI KALISZANY

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne wsi, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców. Zdaniem mieszkańców, drogą, która doprowadzi Kaliszany do rozkwitu jest droga zrównoważonego rozwoju. Poniżej zamieszczono podsumowanie sytuacji rozwojowej miejscowości Kaliszany.

Tabela nr 4. Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wsi Kaliszany

SILNE STRONY

SŁABE STRONY

<ul style="list-style-type: none"> • położenie nad malowniczym jeziorem Kaliszańskim oraz Jeziorami: Toniszewskim, Strzałkowskim i Pawłowskim; • możliwość uprawiania sportów wodnych; • możliwość wędkowania; • niezanieczyszczone powietrze; • możliwość rozwoju agroturystyki; • sołtys wykazujący inicjatywę i chęci podjęcia działań w celu uatrakcyjnienia wsi; • prężnie działające KGW i Stowarzyszenie Przyjaciół Jeziora Kaliszańskiego; • Prężnie działająca OSP i Kółko Rolnicze; • aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój wsi; • tereny gminne, które można zagospodarować, 	<ul style="list-style-type: none"> • słabe połączenia komunikacyjne-mała ilość połączeń PKS, uniemożliwia wykorzystanie potencjału związanego z położeniem Kaliszany; • brak chodników wzdłuż drogi powiatowej utrudnia bezpieczne poruszanie się w obrębie miejscowości. • brak możliwości zatrudnienia w obrębie wsi poza rolnictwem; • Brak infrastruktury, dzięki której dzieci mogłyby rozwijać swoje zainteresowania oraz pożytecznie spędzić wolny czas. • brak sklepu spożywczego; • brak miejsc noclegowych i obiektów gastronomicznych; • brak remizy strażackiej, w której mógłby stacjonować wóz strażacki; • Zdeprawowany budynek gospodarczy znajdujący się przy świetlicy wiejskiej.
---	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • z wykorzystaniem funduszy krajowych i zagranicznych oraz z pomocą finansową Gminy, powstanie boisko sportowe, z którego będzie mogła korzystać młodzież wsi Kaliszany oraz z okolicznych miejscowości. Mieszkańcy mogliby organizować różnego rodzaju zawody sportowe i promować zdrowy tryb życia; • Modernizacja świetlicy wiejskiej, która wpłynie na zwiększenie integracji lokalnego społeczeństwa tj. kontynuowanie obchodów Dnia Dziecka i Dnia Kobiet, organizowanie półkolonii dla dzieci itp.; • mieszkańcy są zadowoleni z funkcji jaką pełni ich wieś czyli typowo 	<ul style="list-style-type: none"> • największe zagrożenia dla wsi wiąże się z emigracją młodych ludzi, którzy nie widząc szans na pracę na miejscu wyjeżdżają do większych miast bądź też za granicę. Skutkiem tego jest starzejące się społeczeństwo i brak następców, którym można przekazać gospodarstwa. • brak środków na inwestowanie na terenie wsi, co w konsekwencji może doprowadzić do pogorszenia warunków bytowych mieszkańców; • niewykorzystywanie potencjału miejscowości i zagorzałej aktywności społeczeństwa,

<p>rolniczej, jednak to w znaczny sposób ogranicza możliwości zarobkowania na tym obszarze. Szansą byłby powstanie punktów agroturystycznych, które świetnie wpisały by się w klimat tej miejscowości i zapewniły dodatkowy dochód dla mieszkańców;</p> <ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na działania proekologiczne i kulturowe związane z rozwojem wsi; • Rozpowszechnienie montażu przydomowych oczyszczalni ścieków; • zagospodarowanie terenu przy Jeziorze Kaliszańskim – plaża, boisko do siatkówki plażowej, parking; • stawianie na turystów, którzy chcą odpocząć od zgiełku dużych miast; • tworzenie infrastruktury gastronomicznej oraz noclegowej. • dobre warunki do instalowania paneli fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej na budynkach w gospodarstwach; • aktywna OSP, która posiada średni i lekki pojazd p. pożarowy; • Wiatrak Koźlak – jedyny zachowany w powiecie 	
--	--

Tabela nr 5. Wizja stanu docelowego miejscowości Kaliszany

Jaka ma być nasza wieś?	
Co ma ją wyróżniać?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zintegrowane i zadowolone społeczeństwo. 2. Wykorzystanie walorów krajobrazowych wsi i czyste środowisko. 3. Dobrze zagospodarowany teren wokół stawu oraz jego odnowa 4. Kompleks użytku publicznego przy świetlicy 5. Możliwość interesującego i różnorodnego spędzania czasu wolnego nie tylko przez miejscową ludność.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Baza lokalowa, gdzie społeczność lokalna będzie się spotykać, tworzyć kulturę i pielęgnować tradycje. 7. Piękne gospodarstwa agroturystyczne. 8. Asfaltowa droga oraz chodniki i ścieżki rowerowe.
<p>Jakie ma pełnić funkcje?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ma pełnić funkcje mieszkaniowe, ma być miejscem , w którym zarówno dorośli jak i dzieci będą mogły atrakcyjnie zagospodarować wolny czas. 2. Funkcję gospodarczą, 3. Ma być miejscem w którym promowany jest zdrowy tryb życia poprzez ruch i aktywność na świeżym powietrzu,
<p>Kim mają być mieszkańcy?</p>	<p>Mieszkańcy wsi mają być ludźmi zadowolonymi ze swojej pracy, ludźmi pielęgnowującymi tradycje, aktywnymi, zaangażowanymi w sprawy wsi. Mają uwierzyć , że to co robią ma sens, że wspólnymi siłami można zdziałać więcej.</p>
<p>Co ma dać utrzymanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • praca w rolnictwie, • inna dodatkowa działalność pozarolnicza, • praca poza miejscem zamieszkania. • własna firma
<p>W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?</p>	<p>Organizacja wsi i mieszkańców będzie nadal realizowana poprzez Sołtysa, Radę Sołecką oraz Gminę Wągrowiec. Dzieciom i młodzieży można zaproponować kółka tematyczne wdrażając im wiedzę na temat tradycji i historii.</p>
<p>W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?</p>	<p>Część problemów rozwiązywać będą sami mieszkańcy. Ważną rolę w tej kwestii nadal odgrywać będzie zarówno Sołtys oraz Rada Sołecka. W sytuacjach trudniejszych w rozwiązywanie problemu włączać się będzie Gmina Wągrowiec i inne samorzady i instytucje.</p>
<p>Jak ma wyglądać nasza wieś?</p>	<p>Staw w centrum wioski ma być odnowiony z pomostem i różnorodną roślinnością, wokół niego ławeczki. Na terenie wsi ma być ogrodzony i bezpieczny plac zabaw dla dzieci. Stworzenie kompleksu użytku publicznego na obrzeżu wsi z dobrze wyposażonym placem zabaw, boiskiem do piłki siatkowej i miejscem do grillowania. Świetlica wiejska po remoncie, w tym: odnowione łazienki, korytarz i kuchnia, przebudowa centralnego ogrzewania oraz instalacji sanitarnej i elektrycznej.</p>
<p>Jakie tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?</p>	<p>Podtrzymywanie i samodoskonalenie w organizacji uroczystości Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Spotkania Mikołajkowego, Dożynek. Wspólne robienie wieńca dożynkowego oraz Palmy Wielkanocnej, itp.</p>
<p>Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?</p>	<p>Mieszkańcy nadal będą dbać o estetyczny wygląd swoich obejść oraz dążyć do wyposażenia ich w większą ilość zieleni oraz uatrakcyjnić ich obecny wygląd.</p>

<p>Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?</p>	<p>Wieś czysta poprzez segregację odpadów przez mieszkańców; docelowo kanalizacja sanitarna Mieszkańcy powinni być świadomi tego jakie zagrożenie niesie palenie odpadów.</p>
<p>Jakie ma być rolnictwo?</p>	<p>Rolnictwo ma być ekologiczne, zrównoważone, musi współgrać ze środowiskiem. Rozwój powinien opierać się na modernizacji istniejących gospodarstw, przy wsparciu Unii Europejskiej.</p>
<p>Jakie maja być powiązania komunikacyjne?</p>	<p>Droga asfaltowa, chodniki, ścieżka rowerowa. Zwiększenie liczby kursów autobusów.</p>
<p>Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?</p>	<p>Młodzieży i dzieciom możemy zaproponować:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze wyposażony plac zabaw z pięknie zorganizowaną wokół zielenią , boiskiem do piłki siatkowej 2. Trawiaste boisko do piłki nożnej 3. Uczestnictwo w festynach okolicznościowych, 4. Kultywowanie tradycji poprzez np. wystawianie szopek bożonarodzeniowych czy przygotowywanie palm wielkanocnych.

Źródło: Analiza zebranych ankiet.

IV PLAN RZECZOWO - FINANSOWY

W tys. zł.

Projekty / zadania	Nazwa projektu oraz zestaw przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu	Źródła finansowania	Wykonanie 2023 - 2030	WSTĘPNY HARMONOGRAM REALIZACJI							
				2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
OCHODZA – WIEŚ NASZYCH MARZEŃ											
CEL: POPRAWA INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ZAGOSPODAROWANIE POSIADANYCH ZASOBÓW											
Zad. 1		- środki własne, - środki Samorządu Województwa wielkopolskiego w ramach Programu Wielkopolska Odnowa Wsi – Konkurs „Pięknieje wielkopolska Wieś”									
Zad. 2		- wkład własny Gminy - pracownicy Urzędu									
Zad. 3		- wkład własny Gminy - środki UE									

Zad. 4		- wkład własny Gminy - środki UE									
Zad. 5		- wkład własny Gminy - praca mieszkańców - środki UE									
CEL: POPRAWA ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEZ BUDOWĘ, PRZEBUDOWĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ											
Zad. 1	Budowa kanalizacji sanitarnej	- środki Gminy - środki UE									
Zad.2.	Budowa sieci gazowej	- Środki Wlkp. Spółki Gazowniczej									
Zad. 3.	Przebudowa drogi	- Powiat Wągrowiecki - Gmina Wągrowiec									
Zad. 4.	Budowa chodników wzdłuż drogi powiatowej	- Powiat Wągrowiecki - Gmina Wągrowiec									

*) udział gminy

V KALISZANY W OBIEKTYWIE

Fot. Nr 12 .

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 13.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 14.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 15.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 16.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 17.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 18.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

Fot. nr 19.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi.

Fot. nr 20.

Źródło: Archiwum prywatne mieszkańców wsi

ZAKOŃCZENIE

Napisanie Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany, ma na celu przyspieszenie dalszego rozwoju tej pięknej i malowniczej miejscowości. Remont i odpowiednie wyposażenie świetlicy wiejskiej przyczyni się do rozwijania zainteresowań dzieci, młodzieży, a także dorosłych mieszkających w Kaliszanych.

Powstanie nowoczesnego i bezpiecznego placu zabaw oraz boiska do piłki siatkowej przyczyni się do rozwijania zainteresowań sportem przez dzieci, młodzież, a także dorosłych mieszkających na terenie Gminy Wągrowiec.

Budowa budynku rekreacyjnego oraz zagospodarowanie terenu wokół stawu przyczyni się do możliwości spotkań osób starszych, a także dorosłych dzieci i młodzieży.

Uzasadnienie

Decyzja o opracowaniu Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany podjęta została przez zebranie wiejskie w dniu 17 maja 2023 roku. W drodze głosowania weszła w życie Uchwała Nr 1/2023 w sprawie przystąpienia do opracowania Planu Odnowy miejscowości Kaliszany.

Przeprowadzone zostały rozmowy z mieszkańcami, rozdane ankiety, w których mieszkańcy zdiagnozowali aktualną sytuację miejscowości oraz przedstawili swoją wizję i oczekiwania dotyczące wyglądu wsi w przyszłości. W trakcie tworzenia planu grupa konsultowała się z Wójtem Gminy, w celu poszerzenia kontekstu prac, uwzględnienia i skonfrontowania w tworzonym planie zamiarów gminy oraz potrzeb w zakresie rozwoju miejscowości.

W dniu 25.06.2024 r. wypracowana wizja rozwoju miejscowości przyjęła formę „Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany” – Zebranie wiejskie podjęło Uchwałę Nr 2/2024 w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Kaliszany. Plan określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości. Działania te pomogą rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane sobie cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania dzięki ich aktywności, oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Wągrowiec.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie przedsięwzięć oraz przeprowadzenie ich w sposób realny, dostępny, oczekiwany, popierany oraz wykonalny.

Z uwagi na dążenie do rozwoju miejscowości Kaliszany oraz możliwość aplikowania przez Gminę Wągrowiec o pomoc finansową w ramach różnych programów, w tym m. in. Programu Wielkopolska Odnowa Wsi na lata 2020+, konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Piotr Kuźniarek